



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS  
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PETI ODDELEK

**ZADEVA DANILO KOVAČIČ proti SLOVENIJI**

*(pritožba št. 24376/08)*

SODBA

STRASBOURG

18. april 2013

*Ta sodba bo postala dokončna v okoliščinah, navedenih v drugem odstavku 44. člena konvencije. Mogoči so uredniški popravki.*



**V zadevi Danilo Kovačič proti Sloveniji**

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Mark Villiger, *predsednik*,

Angelika Nußberger,

Boštjan M. Zupančič,

Ganna Yudkivska,

André Potocki,

Paul Lemmens,

Aleš Pejchal, *sodniki*, in Claudia Westerdiek, *sodna tajnica oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 19. marca 2013,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

**POSTOPEK**

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 24376/08) proti Republiki Sloveniji, ki jo je po 34. členu Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 22. maja 2008 vložil slovenski državljani Danilo Kovačič (v nadaljnjem besedilu: pritožnik).

2. Pritožnika je zastopal B. Penko, odvetnik iz Ljubljane. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopal njen zastopnik.

3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 8. marca 2012.

**DEJSTVA****I. OKOLIŠČINE ZADEVE**

4. Pritožnik je bil rojen leta 1940 in živi v Komnu.

5. 15. decembra 1993 je bila vložena obtožnica zoper pritožnika in tri druge na okrožnem sodišču v Novi Gorici. Obtožen je bil kaznivega dejanja zlorabe položaja kot direktor družbe HIT, d. o. o., v skladu s 133. členom kazenskega zakonika.

6. Obtožnica je bila pritožniku vročena 20. decembra 1993. Vsi obtoženci so zoper obtožnico vložili ugovor.

7. Sodišče je 25. januarja 1994 ugovore zavrnilo.

8. 19. aprila 1994 je bila prva obravnava. Zastopniki so zahtevali izločitev sodnika. Zahteva je bila zavrnjena.

9. Med 21. aprilom 1994 in 12. julijem 1994 je imelo sodišče kakšnih sedem obravnav. Tri so bile prekinjene zaradi zdravstvenih težav enega od

soobtoženih (A. T. K.). Pet obravnav, razpisanih za drugo polovico maja, je bilo preloženih na začetek junija.

10. 12. julija 1994 je sodišče opravilo obravnavo in sprejelo sklep, da se zadeva glede A. T. K. obravnava ločeno.

11. Med 14. julijem 1994 in 15. februarjem 1995 je sodišče opravilo približno šestindvajset obravnav, zaslišalo številne priče ter obravnavalo dve zahtevi za izločitev sodnikov in predložene dokaze.

12. 15. februarja 1995, po spremembi kazenske zakonodaje, je sodišče opravilo obravnavo v drugačni sestavi (zbor petih sodnikov namesto treh) in začelo obravnavo s ponovnim branjem obtožnice.

13. Med 16. februarjem 1995 in 19. decembrom 1995 je sodišče opravilo približno osemindvajset obravnav, zaslišalo številne priče in preučilo predložene dokaze. Približno deset obravnav je bilo odloženih zaradi zdravstvenih težav pritožnika in enega od obtožencev (D. K.).

14. Med obravnavo 9. januarja 1996 je pritožnik obvestil sodišče, da ima resne težave s srcem in da potrebuje operacijo. Sodišče je sprejelo sklep, da bo obravnavalo njegovo zadevo v posebnem sklopu postopkov.

15. 16. aprila 1997 je Okrožno sodišče v Novi Gorici izdalo sklep, s katerim je združilo postopka proti pritožniku in A. T. K.

16. 6. maja 1999 je sodišče sprejelo sklep, da združi postopke v zadevi, ki se nanaša na soobtoženega D. K., čigar zadeva je bila poslana v ponovno sojenje sodišču prve stopnje po začetni obsodbi in poznejši uspešni pritožbi.

17. Sodišče je moralo med 27. majem 1999 in 1. septembrom 1999 po uradni dolžnosti imenovati zastopnike obtoženih ter obravnavati predloga za izločitev sodnika in za prenos pristojnosti.

18. Med 6. septembrom 1999 in 9. junijem 2000 je imelo sodišče kakšnih šestintrideset obravnav. Na njih je zaslišalo številne priče in obravnavalo predložene dokaze. Sodišče je moralo obravnavati tudi zahteve za izločitev sodnikov, poleg tega so zastopniki, imenovani po uradni dolžnosti, odstopili in je moralo imenovati nove.

19. 12. junija 2000 je sodišče prve stopnje izdalo sodbo, s katero je ugotovilo krivdo obtoženca po obtožnici. Obsojen je bil na štiri leta zapora. Pisni izvod sodbe je bil izdan 2. novembra 2000. Pritožnik se je pritožil.

20. 12. junija 2002 je Višje sodišče v Kopru zavrnilo pritožbo in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. Pritožnik je vložil zahtevo za varstvo zakonitosti.

21. 10. februarja 2005 je vrhovno sodišče delno ugodilo zahtevi za varstvo zakonitosti ter v izreku sodbe spremenilo pravno opredelitev in obsodilo pritožnika za kaznivo dejanje zlorabe položaja v skladu z 244. členom kazenskega zakonika. Vrhovno sodišče je ugotovilo, da kazniva dejanja po 133. členu starega kazenskega zakonika in 244. členu novega kazenskega zakonika predstavljajo pravno kontinuiteto in ker je bil zadnji člen za pritožnika ugodnejši, je spremenilo sodbo prve stopnje. Kazen

pritožniku je bila znižana na tri leta in osem mesecev zapora. Pritožnik je vložil ustavno pritožbo.

22. 3. februarja 2006 je bil pritožnik pomiloščen z odločbo, ki jo je izdal predsednik Republike Slovenije. V njej je bilo navedeno samo, da se pritožnikova kazen zniža s treh let in osem mesecev zapora na dve leti zapora pod pogojem, da pritožnik v naslednjih petih letih ne zagreši nobenega drugega kaznivega dejanja.

23. 28. februarja 2008 je ustavno sodišče pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno.

## II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

24. Za upoštevano domačo zakonodajo glej sodbo *Tomažič proti Sloveniji* (št. 38350/02, 13. december 2007).

## PRAVO

### I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

25. Pritožnik se je pritožil, da trajanje postopka ni bilo v skladu z zahtevo po "razumnem roku" iz prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o ... kakršnih koli kazenskih obtožbah zoper njega ... v razumnem roku odloča ... sodišče ..."

#### A. Sprejemljivost

26. Vlada je trdila, da je pritožnik, ker je bil pomiloščen in mu je bila kazen znižana po njenem mnenju tudi zaradi dolgotrajnosti postopka, že prejel ustrezno in pravično zadoščenje za domnevno kršitev pravice do sojenja v razumnem roku ter je zato v tem pogledu izgubil status "žrtve".

27. Zato je treba ugotoviti, ali lahko pritožnik še naprej zatrjuje, da je žrtev kršitve prvega odstavka 6. člena konvencije zaradi dolgotrajnosti kazenskega postopka proti njemu glede na to, da je bil pomiloščen z znižano kaznijo.

28. Sodišče ponovno poudarja, da posameznik ne more več zatrjevati, da je žrtev kršitve konvencije, če so domači organi izrecno ali z vsebino priznali kršitev konvencije in ponudili zadoščenje (glej *Eckle proti Nemčiji*, 15. julij 1982, 66. točka, serija A, št. 51; in *Rautonen proti Finski*, št. 26813/09, 15. maj 2012).

29. V zvezi s tem Sodišče opozarja, da zmanjšanje kazni na temelju predolgega trajanja postopka posamezniku praviloma ne odvzame statusa žrtve v smislu 34. člena konvencije. Toda za to splošno pravilo velja izjema, ko so državni organi dovolj jasno priznali, da jim ni uspelo upoštevati ustrezne časovne zahteve, ter izrecno in merljivo dodelili zadoščenje z zmanjšanjem kazni (glej *Eckle proti Nemčiji*, navedeno zgoraj, 66. točka; *Beck proti Norveški*, št. 26390/95, 27. točka, 26. junij 2001; in *Morby proti Luksemburgu* (dec.), št. 27156/02, ESČP 2003-XI; *Cocchiarella proti Italiji* [VS], št. 64886/01, 77. točka, ESČP 2006-V).

30. V obravnavani zadevi Sodišče ugotavlja, da iz besedila odločbe ni mogoče niti implicitno zaznati, da je država kakor koli upoštevala trajanje postopka kot razlog za pritožnikovo pomilostitev (glej 22. odstavek). Ker ni dovolj jasno upoštevala zahteve po razumnem trajanju, Sodišče zavrača vladni ugovor. V skladu z navedenim ugotavlja, da pritožnik lahko še vedno zatrjuje, da je "žrtev" v smislu 34. člena konvencije.

31. Na koncu Sodišče ugotavlja, da ta pritožba ni očitno neutemeljena v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Poleg tega ugotavlja, da niti ni nesprejemljiva iz katerih koli drugih razlogov (glej *mutatis mutandis Tomažič proti Sloveniji*, št. 38350/02, 13. december 2007, 41.–45. odstavek). Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

## B. Utemeljenost

31. Prvič, vlada je pozvala Sodišče, naj zavrne pritožnikov očitok glede trajanja postopka kot očitno neutemeljen. Trdila je, da je bil postopek izredno zapleten, pravno in dejansko, ter je med drugim zahteval sodelovanje več držav. Vlada je izjavila, da je moralo sodišče pozvati priče iz tujine, zagotoviti albanskega tolmača in prevod dokumentov. Poleg tega so bile težave z zdravstvenim stanjem obtoženca in njegovimi zastopniki, kar je po mnenju vlade motilo nadaljevanje poteka postopka. V tej zvezi je vlada poudarila, da pritožnik ni obvestil sodišča, ko je bilo njegovo zdravljenje v ZDA končano, in je zato tudi odgovoren za zamude.

32. Vlada je v dodatnih stališčih trdila, da je treba zaradi posebne vloge ustavnega sodišča ta del postopka obravnavati ločeno in ga zavrniti kot očitno neutemeljenega.

33. Pritožnik je te trditve izpodbijal.

34. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 15. decembra 1993, na dan, ko je bila izdana obtožnica. Glede konca tega obdobja Sodišče poudarja, da "čas", katerega razumnost se preučuje, v bistvu zajema celoten pravdni spor, vključno s pritožbenim postopkom (*Deumeland proti Nemčiji*, sodba z dne 29. maja 1986, serija A, št. 100, 77. odstavek). V tej zvezi je treba upoštevati postopek pred ustavnim sodiščem, saj praviloma lahko vpliva na izid postopka pred nižjimi sodišči (glej *Tričković proti Sloveniji*, št. 39914/98, 27.–29. odstavek in 36.–41. odstavek, 12. junij 2001, in *Šubinski*

*proti Sloveniji*, št. 19611/04, 69. odstavek, 18. januar 2007). Skladno s tem Sodišče zavrača trditve vlade in šteje za konec obdobja 28. februar 2008, tj. datum odločbe ustavnega sodišča. Postopek je torej trajal štirinajst let in dva meseca na štirih stopnjah sodišča.

35. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presojati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve ter ravnanje pritožnika in ustreznih organov, pa tudi, kakšen je bil pomen zadeve za pritožnika v sporu (med številnimi drugimi zadevami glej *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

36. Sodišče priznava, da se zadeva nedvomno nanaša na zapleten kazenski postopek, ki obravnava politična, pravna in ekonomska vprašanja, izvirajoča iz tranzicijskega obdobja po osamosvojitvi Slovenije.

37. Sodišče glede pritožnikovega ravnanja ugotavlja, da čeprav je res, da je imel pritožnik zdravstvene težave in težave s pravnimi zastopniki ter je vložil številne zahteve za izločitev sodnikov (glej 13., 17. in 18. odstavek), po mnenju Sodišča to ni povzročilo tako občutnih zamud, da bi resno ogrozilo delo sodišča. Poleg tega takih težav ni imel samo pritožnik, ampak vsi obtoženi (glej 9., 13., 17. in 18. odstavek), zato Sodišče ne more uporabiti te trditve samo v pritožnikovo škodo.

38. Glede ravnanja domačih organov pa Sodišče ugotavlja, da so bila najdaljša obdobja nedelovanja med januarjem 1996 in majem 1999. Čeprav je imel pritožnik leta 1996 srčno operacijo v Združenih državah in ni jasno, kako dolgo je bil odsoten, ni razumne razlage za popoln zastoj postopka za več kot tri leta (glej 15. in 16. odstavek). Ob upoštevanju celotnega trajanja postopka in pomembnosti sojenja v tistem času je tako nedelovanje nesprejemljivo.

39. Sodišče ob upoštevanju vsega navedenega in svoje sodne prakse (glej *Tomazič proti Sloveniji*, št. 38350/02, 54.–61. odstavek, 13. december 2007, *Rumpf proti Nemčiji*, št. 46344/06, 41.–46. odstavek, 2. september 2010, in *Cundrič proti Sloveniji*, št. 57566/00, 29.–31. odstavek, 30. marec 2006) meni, da so postopki za obravnavano zadevo trajali predolgo in zahteva za "razumni rok" ni bila izpolnjena.

Torej je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

## II. DRUGE ZATRJEVANE KRŠITVE KONVENCIJE

40. Pritožnik se je na podlagi 6. člena konvencije nazadnje pritožil, da so bila domača sodišča pristranska in niso odobrila dokazov, ki jih je predložil, ter so ga obsodila na podlagi lastne razlage veljavne zakonodaje. Pritožil se je tudi, da sodbe niso bile zadostno utemeljene.

41. S sklicevanjem na prvi odstavek 7. člena konvencije se je pritožnik pritožil, da so domača sodišča zmotno uporabila pravo in samovoljno opredelila poslovno odločitev, ki je bila po njegovem mnenju zakonita po

obligacijskem zakoniku, kot kaznivo dejanje po kazenskem zakoniku. Zato je bil nepravilno obsojen za dejanje, ki v času, ko ga je zagrešil, ni predstavljajo kaznivega dejanja.

42. Na koncu se je po 8. členu konvencije pritožil, da je njegova politična kariera uničena, da so on in njegova družina politično in moralno omadeževani ter da je žrtev političnega linča, ki so ga povzročila sredstva javnega obveščanja.

43. Po preučitvi navedenih očitkov Sodišče glede na vse razpoložljivo gradivo in kolikor so očitane zadeve v njegovi pristojnosti, ugotavlja, da ti ne kažejo, da bi bili kršeni člani, na katere se je skliceval pritožnik. To pomeni, da je ta del pritožbe očitno neutemeljen ter ga je treba zavrnilo skladno s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

## II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

44. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

### A. Škoda

45. Pritožnik je zahteval 16.740.162 evrov (EUR) za premoženjsko in nepremoženjsko škodo.

46. Vlada je zahteve izpodbijala.

47. Sodišče ne zazna nobene vzročne povezave med ugotovljeno kršitvijo in zatrjevano premoženjsko škodo; zato ta zahtevek zavrača. Po drugi strani pa pritožniku prisoja 8.000 EUR za nepremoženjsko škodo.

### B. Stroški in izdatki

48. Pritožnik je zahteval tudi 11.000 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali v postopku pred Sodiščem.

49. Vlada je zahtevek izpodbijala.

50. Sodišče ugotavlja, da pritožnik ni podrobneje opredelil ali utemeljil svojih zahtevkov, čeprav ga je opozorilo na pogoje v zvezi z zahtevki za pravično zadoščenje, ki jih določa 60. člen Poslovnika Sodišča. Zato Sodišče na tej podlagi ne prisoja ničesar.



### C. Zamudne obresti

51. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

### IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE

1. z večino glasov *razglaša*, da je pritožba glede predolgega trajanja postopka sprejemljiva;
2. soglasno *razglaša*, da je preostali del pritožbe nesprejemljiv;
3. razsoja s šestimi glasovi proti enemu, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije;
4. *razsoja* s šestimi glasovi proti enemu,
  - a) da mora tožena država v treh mesecih pritožniku za nepremoženjsko škodo plačati 8.000 EUR (osem tisoč evrov) in morebitni davek;
  - b) da se za navedeni znesek od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;
5. soglasno *zavrača* preostali del zahtevka pritožnika za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 18. aprila 2013 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Claudia Westerdiek  
*sodna tajnica*

Mark Villiger  
*predsednik*

Skladno z drugim odstavkom 45. člena konvencije in drugim odstavkom 74. člena Poslovnika Sodišča je tej sodbi priloženo ločeno mnenje sodnika Pejchala.

M. V.  
C. W.

**LOČENO ODKLONILNO MNENJE SODNIKA PEJCHALA**

Ne strinjam se z večinsko ugotovitvijo kršitve pritožnikove pravice do poštenega sojenja v "razumnem roku" iz razlogov, ki sem jih navedel že v ločenem mnenju v zadevi *Podbelšek Bračič proti Sloveniji*, št. 42224/04.